

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล  
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์  
ตำแหน่งประเภททั่วไป

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๖๖ (ด้านการพยาบาล)

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

- ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา  
เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดกระดูกต้นแขนหัก
- ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น  
เรื่อง แผนการสอน เรื่องการออกกำลังกายเพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนใน  
ผู้ป่วยกระดูกแขนหัก

เสนอโดย

นางเจริญพร เสือพอน

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๕

(ตำแหน่งเลขที่ รพต. 741)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลตากสิน

สำนักการแพทย์

## ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงาน การพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดกระดูกต้นแขนหัก (แก้ไขตามมติคณะกรรมการประเมินผลงานสายงาน การพยาบาลวิชาชีพ ระดับ 6 (ชุดที่ 2) ครั้งที่ 2/2553 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2553)

2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ 11 วัน (ตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม — 7 กันยายน 2551)

3. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

### 3.1 กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของกระดูกต้นแขน

กระดูกต้นแขนเป็นกระดูกชิ้นยาวที่ใหญ่ที่สุดในลำพังกระดูกแขน แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ปลายบน ตอนกลาง และปลายล่าง ปลายบนมีรูปคลื่นใหญ่แบ่งออกเป็นส่วนของหัว ติดต่อกับกระดูกสะบัก ติดลงมาคือ ส่วนของคอ ซึ่งเป็นส่วนคอด มีปุ่มอยู่สองปุ่มคือ ปุ่มนอกใหญ่ เรียกว่า เกรทเตอร์ ทิวเบอร์อสซิที (Greater tuberosity) ปุ่มนอกเล็กเรียกว่า เลสเซอร์ ทิวเบอร์อสซิที (Lesser tuberosity) ใต้ปุ่มเกรทเตอร์ ทิวเบอร์อสซิที ลงมา มักมีการหักของกระดูกเกิดขึ้นบ่อยๆ ส่วนนี้เรียกว่า เชอจิโคลเน็ค (Surgical neck) ตอนกลางมีรูปสามเหลี่ยม มีรอยขรุขระสำหรับกล้ามเนื้อเกาะ ปลายล่างแบบกว้างออกไป มีสองปุ่ม ปุ่มใน โตแอล์ หรือ ปุ่ม在外 (Lateral epicondyle) ปุ่มนอก ไม่แหลมเรียกว่า แล็ทเทอรัล อีพิคอนไดล์ (Lateral epicondyle) สาเหตุที่ทำให้กระดูกหัก เกิดจากความแรงที่มากระแทกทั้งทางตรงและทางอ้อม

### อาการและการแสดง

ภาวะกระดูกต้นแขนหักคือ กดเจ็บบริเวณกระดูกหัก และมีอาการปวด บวม การเคลื่อนไหวผิดปกติและเจ็บปวดเมื่อมีการเคลื่อนไหวกระดูกส่วนนั้น เมื่อจับชิ้นกระดูกโดย จะได้ยินเสียงกระดูกเสียดสีกัน แขนจะสั่นลง โง่ผิดรูป ยกแขนไม่ได้ มีเลือดออก ซึ่งอาจเป็นชนิดออกมานอก หรือเข้าไปในชั้นกล้ามเนื้อ ทำให้มีการบวม มีรอยฟกช้ำ และพบเลือดซึมใต้ผิวนังเป็นจ้ำๆ ใช้แขนไม่ได้ หรือสูญเสียหน้าที่ซึ่งสามารถอวินิจฉัยภาวะกระดูกหักได้จากการซักประวัติร่วมกับการตรวจร่างกายและภาพถ่ายรังสี

### การรักษา

ภาวะกระดูกต้นแขนหักทำได้โดยวิธีอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการรักษาโดยไม่ต้องทำผ่าตัด ได้แก่ การดึงด้วยมือ การเข้าเพือกและการดึงถ่วงน้ำหนัก และการรักษาโดยวิธีการทำผ่าตัดเพื่อยึดตรึงกระดูกให้เข้าที่โดยการใส่เพลท สกอร์ร์ แกนโลหะ ในโพรงกระดูก

ภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยกระดูกต้นแขนหักที่ควรระวังคือ ภาวะข้อมือตกร้าวเส้นประสาทเรเดียล ได้รับอันตราย พบร้าประมาณ 12 เปอร์เซ็นต์

### 3.2 การพยาบาลผู้ป่วยกระดูกต้นแขนหัก

#### การพยาบาลผู้ป่วยที่เข้าเพือก

- ด้านจิตใจ ต้องชี้แจงชุดประสีดของการใส่เพือก และให้ความรู้ในการปฏิบัติตัวระหว่างใส่เพือก
- สังเกตอาการกดทับของเพือก อาการแทรกซ้อนที่เกี่ยวกับการให้เลือดในช่องโลหิต เช่น ปวด บวม ชา เคลื่อนไหวนิ่วเมื่อไม่ได้ เพือกหollow หรือคันเกินไป มีกลิ่นและสีของเพือกผิดปกติ

## การพยาบาลผู้ป่วยก่อนผ่าตัด

1. อธิบายให้ผู้ป่วยทราบข้อมูลเบื้องต้นก่อนการผ่าตัด เกี่ยวกับสภาพที่ผู้ป่วยต้องเผชิญ วางแผนการจัดการเรื่องความปวดร่วมกัน การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย การคงน้ำ อาหารและยา ก่อนผ่าตัด และเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้ซักถามข้อสงสัย

2. อธิบายการลงนามในใบยินยอมทำผ่าตัด ถ้าผู้ป่วยยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องให้ผู้ปกครองลงนามแทน
3. การตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่ การตรวจเลือด ปัสสาวะและเตรียมเลือดให้พร้อมเพื่อใช้ในวันผ่าตัด
4. การเตรียมเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ การคงน้ำ งดอาหารและยาที่ให้ทางปากทุกชนิด
5. เตรียมผิวนังบบริเวณที่จะทำการผ่าตัด ให้สะอาด
6. ศึกษาปัญหาทางครอบครัว เศรษฐกิจ ของผู้ป่วย
7. เตรียมอุปกรณ์ รวมทั้งเครื่องใช้สุกเพื่อเตรียมรับผู้ป่วยกลับจากห้องผ่าตัด

## การพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัด

1. บันทึกอุณหภูมิร่างกาย ชีพจร การหายใจ ความดันเลือด
2. สังเกตการเสียเลือด และอาการนำของภาวะช็อก หากผู้ป่วยที่ได้รับการใส่ท่อระบายน้ำแล้ว ต้องดูแลให้ท่อระบายน้ำเลือดไหลล่ำคลอกคลอก เนื่องจากความดันต่ำ หรือท่อระบายน้ำไม่ทำงาน ต้องเปลี่ยนใหม่ บันทึกจำนวนเลือดที่ออกถ้าพบว่ามากกว่า 200 มิลลิลิตร ใน 1 ชั่วโมงต้องรายงานแพทย์ ท่อระบายน้ำเลือดนี้โดยปกติจะเอออกหลังผ่าตัดแล้ว 2-3 วัน
3. ผู้ป่วยหลังผ่าตัด ต้องวางแขนข้างที่ทำการผ่าตัดไว้สูงกว่าระดับหัวใจ โดยใช้หมอนรองคลอดความขาว เพื่อป้องกันอาการบวม
4. สารน้ำที่ให้ทางหลอดเลือดดำที่ผู้ป่วยได้รับจากห้องผ่าตัด เมื่อรับผู้ป่วยกลับห้องผู้ป่วย ต้องตรวจคุณภาพจำนวน อัตราการหายใจ และการซึมออกน้ำเส้นเลือด
5. การป้องกันภาวะหือโรคแทรกซ้อนหลังผ่าตัด เช่น ปอดบวม โดยทำการกระตุนให้ผู้ป่วยไออย่างมีประสิทธิภาพ หายใจเข้าออกลึกๆ ป้องกันการเกิดแพลกอดทัน โดยการเปลี่ยนท่านอย่างต่อเนื่องหลังผ่าตัดทุก 6 ชั่วโมง ถ้าผู้ป่วยปัสสาวะเองไม่ได้ ต้องสวนปัสสาวะ เพื่อป้องกันกระเพาะปัสสาวะอักเสบ
6. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยาครบทั่ว ตรวจเวลาตามแผนการรักษาของแพทย์
7. การดูแลแพลผ่าตัด ถ้าเป็นแพลสะอาดจะปิดทำแพลเมื่อตัดใหม่ หากแพลมีเลือดซึม เปิดทำแพลทุกวัน
8. กระตุนให้ผู้ป่วยลุกขึ้นเดินให้ได้ในวันรุ่งขึ้น โดยให้ผู้ป่วยคล้องแขนไว้กับลำตัว เพื่อป้องกันอาการบวม
9. กระตุนการฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) เพื่อป้องกันการลีบของกล้ามเนื้อ และป้องกันการยืดติดของกระดูก ด้วยการบริหารร่างกายแบบพาสซีฟ เอ็คเซอไซส์ (Passive exercise) ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวที่กระทำโดยผู้ให้การรักษา หรือแรงใดๆ จากภายนอกแก่ผู้ป่วย และแบบแอคทีฟ เอ็คเซอไซส์ (Active exercise) ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวที่ผู้ป่วยกระทำเอง

### 3.3 ความรู้ทางเภสัชวิทยา

**พาราเซตามอล (Paracetamol)** เป็นยาแก้ปวด ลดไข้ ชนิดไม่สเปติดมีประสิทธิภาพในการบรรเทาความเจ็บปวดในระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง ออกฤทธิ์โดยขับยังการสร้างพร็อสต้าแกรนดินส์(Prostaglandins)ในระบบประสาทส่วนกลาง เมื่อongจากยานี้จะถูกทำลายและขับออกจากร่างกายผ่านตับ จึงควรระมัดระวังในผู้ป่วยที่ตับทำงานไม่ปกติ และไม่ควรใช้ยานานเกิน 10 วัน

**เซฟาโซลิน (Cefazolin)** เป็นยาปฏิชีวนะมีฤทธิ์ฆ่าแบคทีเรียกรัมบวกหลายชนิด โดยยาจะไปขับยังการสร้างผนังเซลล์ของแบคทีเรียในขั้นตอนทرانส์เปิปิเดชัน(transpeptidation) ยานี้อาจทำให้เกิดการแพ้ที่เป็นอันตรายถึงตายได้ ผู้ที่แพ้ยาเพนนิซิลลินอาจแพ้ยาคลุ่มนี้ได้ด้วย ก่อนให้ยาต้องสอบถามประวัติการแพ้ยา ให้คำแนะนำและสังเกตอาการแพ้ยา หากเกิดอาการผื่นแดง ระคายเคือง หรือบวม ให้หยุดให้ยาและปรึกษาแพทย์

**เพทิดีน (Pethidine)** เป็นยาที่ใช้บรรเทาอาการปวดรุนแรง อาจทำให้ผู้ป่วยเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปากแห้ง ห้องผูก มึนงง เหงื่อออก ปวดศีรษะ หากได้ยาในขนาดสูงอาจเกิดการหายใจ ความดันเลือดต่ำ ระบบไหลเวียนเลือดล้มเหลวและหมัดสติ จึงต้องประเมินสัญญาณชีพอย่างใกล้ชิดหลังได้รับยานี้

## 4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินการ

### สรุปสาระสำคัญของเรื่อง

กระดูกตันแบบเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญ เนื่องจากมนุษย์ต้องใช้แบบในการทำกิจวัตรประจำวันและประกอบอาศัย กระดูกตันแบบหักมักจะมีการบวมและโกร่งผิดรูปสถาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการถูกกระแทกโดยตรงทำให้เกิดกระดูกหัก สาเหตุมักเกิดจากแรงกระแทกที่รุนแรง เช่น ถูกปืนยิง หรืออุบัติเหตุทาง交通事故 และมักจะมีผลเปิดร่วมด้วย อาการที่พบผู้ป่วยจะมีอาการปวด บวมบริเวณต้นแบบ และแบบโกร่งผิดรูป ภายหลังได้รับอุบัติเหตุ เวลาขับจะมีอาการปวดมาก การรักษาส่วนใหญ่จะรักษาโดยการเข้าเฝือกและดึงถ่วงน้ำหนักไว้และรักษาด้วยวิธีการทำผ่าตัดจัดและตรึงด้วยโลหะ ภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยกระดูกตันแบบหักคือ ภาวะข้อเมื่อตกรากเส้นประสาทเรเดียล ได้รับอันตราย และเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ผู้ป่วยควรได้รับการรักษาพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ป่วยควรเข้าใจถึงพยาธิสภาพของโรค อาการ การรักษา เพื่อสามารถนำไปปฏิบัตินได้อย่างถูกต้องและต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากการเจ็บป่วย และสามารถดูแลตนเองอยู่บ้านได้อย่างปลอดภัย

### ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ทำการศึกษารูปแบบข้อมูลเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยกระดูกตันแบบหัก จากผู้ป่วย ญาติ เวชระเบียบ ศึกษาความรู้ทางวิชาการและการอบรมแนวคิดทางการพยาบาลจากตำรา วารสาร งานวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเดือกรณ์ศึกษา

- เลือกรณ์ศึกษา เรื่องการพยาบาลผู้ป่วยกระดูกตันแบบหัก ที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดและใส่ฟีอูก โดยพิจารณาถึงความสำคัญของโรค ซึ่งพบได้ในほとผู้ป่วยคัดยกรณกระดูกชาย โดยกรณ์ศึกษาเป็นผู้ป่วย

ชายได้รับอุบัติเหตุมีกระดูกตันแน่นหัก 2 ท่อน ได้รับการรักษาโดยการเข้าเฝือกและทำผ่าตัดใส่โลหะยึดตรึงกระดูกวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2551 รับไว้ในความดูแลตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2551 – 7 กันยายน พ.ศ. 2551 รวมระยะเวลาผู้ป่วยรักษาอยู่ในโรงพยาบาล 10 วัน พบปัญหาทางการพยาบาลทั้งหมด 8 ปัญหาปัญหาทั้งหมดได้รับการแก้ไขหมดไป

3. นำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวมเรียบเรียงเป็นผลงาน และนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของผลงาน

4. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

5. จัดพิมพ์และทำรูปเล่ม นำเสนอตามลำดับต่อไป

## 5. ผู้ร่วมดำเนินการ

ไม่มี

## 6. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดคร้อยละ 100 จากกรณีศึกษา ผู้ป่วยชายไทยอายุ 24 ปี สถานภาพสมรส ประกอนอาชีพช่างจักรยานยนต์รับจ้าง ภูมิลำเนากรุงเทพมหานคร มีรายได้เฉลี่ย 7,500 บาทต่อเดือน ใช้สวัสดิการการรักษา พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ผู้ป่วยมารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2551 เวลา 21.00 น. HN 48082/51 ด้วยอาการแขนขวาโกร่งผิดรูป ปวดบวม ด้วยสาเหตุชักจักรยานยนต์ล้ม 1 ชั่วโมงก่อนมาโรงพยาบาล เพทบ์ทำการซักประวัติ ตรวจร่างกายและถ่ายภาพรังสี พบร่วมมีกระดูกตันแน่นของหัวหัก ได้รับไว้ทำการรักษาในโรงพยาบาล โดยวินิจฉัยว่าเป็น Fracture of Right Humerus และส่งเข้าเฝือกอ่อนที่แน่นข้างขวาไว้ แล้วจึงส่งขึ้นหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกชาย AN 16071/51 เวลา 21.30 น. จากการซักประวัติและรับเพื่อประเมินแบบแผนสุขภาพตามกรอบแนวคิดของกอร์don พบร่วมก่อนบาดเจ็บผู้ป่วยมีสุขภาพแข็งแรงดี ไม่มีโรคประจำตัว ไม่เคยมีประวัติการเจ็บป่วยในอดีต ไม่เคยแพ้อาหารและสารเคมี ส่วนประวัติการเจ็บป่วยของครอบครัว ผู้ป่วยให้ข้อมูลว่า บิดามารดา ยังมีชีวิตอยู่ มีน้องสาว 2 คน ทุกคนไม่มีประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง จากการตรวจร่างกายพบว่าผู้ป่วยรู้สึกตัวดี แขนขวาใส่เฝือกอ่อน ไว้ไม่มีแผลเปิด ปวดแขนในระดับ pain score 2 จึงจัดให้นอนวางแขนบนหมอนสูงระดับหัวใจ และผู้ป่วยรับรู้ว่าตอนเอ岡มีภาวะกระดูกตันแน่นของหัวหักต้องได้รับการรักษาในโรงพยาบาล จึงสร้างสันพันชภาพและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเวลาเยี่ยม การเตรียมของใช้ส่วนตัว แนะนำสถานที่และการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่โรงพยาบาลและการเตรียมตัวก่อนผ่าตัด ในเรื่องความสะอาดของร่างกาย การงดน้ำ งดอาหาร ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบว่าฮีม่าโทรคริตมีค่า 41.8 เปอร์เซ็นต์(ค่าปกติ 40 – 50 เปอร์เซ็นต์) ชีโนโลกลบินมีค่า 12.1 แกรมต่อเชซิลิตอร (ค่าปกติ 13 – 18 แกรมต่อเชซิลิตอร) แสดงว่าอยู่ในระดับปกติ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2551 เวลา 9.30 น. ได้ส่งผู้ป่วยไปทำการผ่าตัดเพื่อจัดกระดูกให้เข้าที่โดยใช้โลหะยึดตรึงไว้ (Open reduction internal fixation) ใช้เวลาในการทำการผ่าตัดประมาณ 1 ชั่วโมง ระงับความรู้สึกโดยวิธีการคอมยาสลบ หลังผ่าตัดผู้ป่วยกลับถึงหอผู้ป่วยเวลา 13.30 น. ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี วัดสัญญาณชีพ อยู่ในสภาพดี

37 องศาเซลเซียส ชั่วโมง 78 ครั้งต่อนาที การหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 123/78 มิลลิเมตรปอร์ ระดับความอิ่มตัวของปริมาณออกซิเจนในเลือด 100 เปอร์เซ็นต์ ผู้ป่วยสูญเสียเลือดในขณะทำผ่าตัดประมาณ 50 มิลลิลิตร มีเลือดออกจากท่อระบายน้ำสูญญากาศ 20 มิลลิลิตร เมื่อส่งตรวจเลือดพบค่า ฮีมาโตรคริต 40 เปอร์เซ็นต์ ฮีโน่โกลบิน 11.5 เปอร์เซ็นต์ ลดลงเพียงเล็กน้อยผู้ป่วยไม่เกิดภาวะช็อก

จากการจากการเสียเลือดและน้ำ ได้ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ คือ 5 Acetar 1000 มิลลิลิตร ในอัตรา 80 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง ผู้ป่วยไม่สูบสบายนื่องจากปวดแพลตตัคในระดับ 8 ได้คุณแลให้ยาปีทีเดิน (Pethidine) 50 มิลลิกรัม ทางหลอดเลือดดำ เวลา 20.30 น. ตามแผนการรักษา และประเมินสัญญาณชีพและความดันโลหิต สังเกตการหายใจ ระดับความรู้สึกตัวและเตรียมอุปกรณ์ช่วยชีวิตให้พร้อมกรณีฉุกเฉิน เวลา 21.00 น. ผู้ป่วยทุเลาอาการปวดลง (Pain score) อยู่ในระดับ 2 สามารถพักผ่อนได้ จึงจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม วางแขนบนหมอนสูงระดับหัวใจ เพื่อให้การไหลเวียนเลือดดีขึ้น และลดอาการบวม ปวด ได้เปิดทำแพลงทุกวันเพื่อป้องกันการติดเชื้อ พบว่าไม่มีไข้ แพลตตัค ไม่มีอาการปวด บวม แดง ร้อน ปริมาณเลือดที่ออกจากท่อระบายน้ำสูญเสียเพิ่มขึ้นเป็น 50 มิลลิลิตร สัญญาณชีพปกติ อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 78 ครั้งต่อนาที หายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 122/82 มิลลิเมตรปอร์ต หลังผ่าตัดแพทย์ยังให้ไส้ฝีอกอ่อนไว้ จึงแนะนำการปฏิบัติตัว โดยแนะนำให้ระวังไส้ฝีอกเป็นน้ำหรือสกปรก ระวังไม่ให้ของเหลวตกทับ ถุงแลใส่ไส้ฝีอกให้กระชับ ไม่หลวมหรือคับเกิน ไป แนะนำให้ผู้ป่วยบริหารกล้ามเนื้อแขนด้วยการเกร็งกล้ามเนื้อเพื่อเพิ่มการไหลเวียนเลือดและป้องกันกล้ามเนื้อถูก วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2551 ผู้ป่วยมีสีหน้าสดชื่นขึ้น แพลตตัคแห้งดีไม่มีเลือดซึมออกจากแพลง และเลือดที่ออกจากท่อระบายน้ำสูญเสียหมดอยู่ในระดับเท่าเดิม ไม่มีปริมาณที่เพิ่มขึ้น จึงถอดสายท่อระบายน้ำสูญเสียออก ระดับความเจ็บปวดเท่ากับ 1 เริ่มเคลื่อนไหวร่างกายมากขึ้น ถูกเข้าห้องน้ำได้ จึงส่งผู้ป่วยลงโรงพยาบาลบัดเรียนรู้วิธีการออกกำลังกายโดยนักกายภาพบำบัด เป็นระยะเวลา 3 วัน ผู้ป่วย สามารถทำกายภาพบำบัด ได้เองและถูกต้อง นักกายภาพจะให้ผู้ป่วยทำกายภาพ ได้เองที่ห้องผู้ป่วย โดยมีพยาบาลที่ห้องผู้ป่วยอยู่ดูแลแนะนำให้ จนนั้นก็ให้สุขศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเมื่อกลับบ้าน โดยเน้นเรื่องการดูแลความสะอาดแพลตตัค สังเกตอาการสำลักที่ต้องรับมาพบแพทย์ เช่น แพลมีเลือดหรือหนอง มีการอักเสบบวม แดงร้อนบริเวณแพลง มีไข้ แนะนำเรื่องการใช้ยาตามแผนการรักษาของแพทย์ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ ทึ้งเปลี่นน้ำตาล เนื้อสัตว์ ผักและผลไม้ โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ ไข่ปลา ไม่มีวิตามินซีสูง เช่น ส้ม ฟรุ๊ต เพื่อส่งเสริมการหายของบาดแพลง และการติดเชื้อของกระดูก

แพทย์อนุญาตให้กลับบ้านได้วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2551 ระยะเวลาการนอนโรงพยาบาล 10 วัน พบรักษาพยาบาล 18 ปี ได้รับการแก้ไขหมุดไปทั้งหมด

## 7. ผลสำเร็จของงาน

ได้ให้การพยาบาลพร้อมทั้งศึกษา ติดตาม ประเมินผลทางการพยาบาลเป็นระยะเวลา 10 วันพบปัญหา ก่อนได้รับการผ่าตัด คือ ผู้ป่วยมีความวิตกกังวลเนื่องจากกลัวการผ่าตัด และวิตกกังวลว่าหลังผ่าตัดจะพิการไม่สามารถใช้แขนได้เหมือนเดิม ได้ให้การพยาบาลโดยสร้างสัมพันธภาพ เปิดโอกาสให้ซักถามระบบความรู้สึก ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนผ่าตัด เช่น การเตรียมผิวนังให้สะอาด การงดอาหาร

และน้ำ ภาวะที่ผู้ป่วยต้องเผชิญ ตลอดจนปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ให้พร้อมใช้งาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายหลังการผ่าตัดผู้ป่วยรู้สึกตัวดี สัญญาณชีพอยู่ในเกณฑ์ปกติ ค่าความเข้มข้นของเลือด (Hematocrit) เท่ากับ 38 เปอร์เซ็นต์ (ค่าปกติ 40 – 53 เปอร์เซ็นต์) ผู้ป่วยขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวหลังผ่าตัด ได้ทำการพยาบาลโดยการอธิบาย วิธีการปฏิบัติตัวและการสังเกตภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นหลังผ่าตัด การดูแลแพลงผ่าตัดด้วยการทำความสะอาดแผลวันละครั้ง ระวังมิให้แผลเปียกน้ำ การสังเกตอาการข้างเคียงจากการได้รับยาฉีดแก้ปวดเททิดินและยาปฏิชีวนะเซฟาโซลิน สอนวิธีการออกกำลังกายเพื่อบริหารพื้นฟูกล้ามเนื้อ ข้อต่อ มิให้ฟื้นตัวดีดี ซึ่งผู้ป่วยสามารถทำกายภาพได้อย่างถูกต้อง อธิบายวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อกลับบ้านและภาวะแทรกซ้อนที่ต้องมาพบแพทย์ เช่น การยักเสบ บวม แดงของแพลงผ่าตัด การมาตรวจตามนัด 1 สัปดาห์ต่อมาเพื่อติดตามผลการรักษา ผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง ไม่มีภาวะแทรกซ้อนภายหลังผ่าตัดกระดูกต้นแขน เมื่อมาตรวจตามนัดแพทย์ตรวจคุณภาพผ่าตัดແง່ดีดี ไม่มีการยักเสบติดเชื้อ ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ แต่ยังต้องหลีกเลี่ยงการลงน้ำหนักแขนที่หักและการทำงานหนัก

## 8. การนำไปใช้ประโยชน์

- 8.1 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการพยาบาลสำหรับบุคลากรในหน่วยงาน ในการให้การพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดกระดูกต้นแขนหัก ทราบปัญหาทางการพยาบาล และแนวทางการรักษาพยาบาล ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- 8.2 เพิ่มคุณภาพการพยาบาลด้านศัลยกรรมกระดูก เก็บประสบการณ์มาเข้าร่วมอภิปราย พื้นฟุ้ความรู้ให้บุคลากรและหน่วยงาน
- 8.3 เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์

## 9. ความยุ่งยาก ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการ

- 9.1 สถานที่เนื่องจากหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกชายต้องรับผู้ป่วยต่างแผนกเข้ามาดูแลร่วมด้วย จากสถิติ ข้างต้นซึ่งมีผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรมมาก่อนพักรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกชายเป็นจำนวนมาก ทำให้บางครั้งทางหอผู้ป่วยไม่มีเตียงที่เพียงพอต่อการรับผู้ป่วยได้
- 9.2 การนัดเข้ารับการผ่าตัดบางครั้งผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัดมีจำนวนมากและใช้เวลาในการทำผ่าตัดนานทำให้เกิดความล่าช้า ทำให้ผู้ป่วยเกิดความวิตกกังวลถึงวิธีการรักษาและไม่มั่นใจในการรักษาเมื่อต้องนอนพยาบาล จึงต้องอธิบายและให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนและให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย เพื่อคลายความวิตกกังวล
- 9.3 การทำกายภาพหลังผ่าตัด สถานที่และระยะเวลาในการฝึกทำกายภาพมีน้อยเนื่องจากผู้ป่วยมีปริมาณมาก จึงควรมีการเพิ่มระยะเวลาในการทำกายภาพให้กับผู้ป่วยที่หอผู้ป่วย โดยจัดให้มีพยาบาลดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อค่อยให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆจะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น
- 9.4 ผู้ป่วยมีความวิตกกังวลและกลัวการผ่าตัด เนื่องจากเป็นการผ่าตัดครั้งแรก และผู้ป่วยไม่เคยนอนโรงพยาบาลมาก่อน จึงต้องมีการสร้างสัมพันธภาพ อธิบายให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนและให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย ให้การพยาบาลผู้ป่วยก่อนและหลังผ่าตัด เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ แนะนำให้ผู้ป่วยได้รู้จักและ

พูดคุยกับผู้ป่วยรายอื่นๆที่เจ็บป่วยด้วยโรคเดียวกันเพื่อช่วยให้ผู้ป่วยได้คลายความวิตกกังวล และเกิดความมั่นใจในการรักษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถาม

9.5 จากร่องสืบค้นพบว่าผู้ป่วยรายนี้มีกระดูกตันแบบขวาหัก ทำให้สูญเสียหน้าที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวแบบขวาได้ และเป็นแบบข้างที่ผู้ป่วยถนัด ทำให้ช่วยเหลือตัวเอง และปฏิบัติภาระประจำวันได้น้อยลง ต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิด และเน้นให้ผู้ป่วยมีความระหบ้นักถึงการหลีกเลี่ยงการลงน้ำหนักและการทำงานหนักในแบบข้างที่หัก เพื่อป้องกันการเกิดความพิการที่อาจเกิดขึ้นได้ และให้สุขศึกษาในการดูแลคนเองรวมทั้งวิธีการออกกำลังกายตามเนื้อที่เหมาะสม ผู้ป่วยสามารถลับบ้านได้อย่างปลอดภัย ไม่มีภาวะแทรกซ้อนหรือความพิการสามารถกลับไปดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ

#### 10. ข้อเสนอแนะ

ควรจัดให้ผู้ป่วยได้มีการเข้ากลุ่มเพื่อส่งเสริมสุขภาพ จะเป็นการช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงขั้นตอนการรักษา การปฏิบัติก่อนและหลังผ่าตัด เพื่อให้ผู้ป่วยมีความมั่นใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และง่ายขึ้น และยังช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรคที่เป็นอยู่ เพราะมีตัวอย่างจากผู้ป่วยด้วยกันเอง

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการและได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

(ลงชื่อ)

(นาง เจริญพร เสือพอน )

ผู้ขอรับการประเมิน

(วันที่)

24/๗/๒๕๕๓

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางนันทวรรณ ชาตรีวนิชย์)

(ตำแหน่ง)

หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล

โรงพยาบาลตากสิน

(วันที่)

25/๗/๒๕๕๓

(ลงชื่อ)

(นายพิชญา นา Kaweera)

(ตำแหน่ง)

ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลตากสิน

ขณะดำเนินการผู้อำนวยการ โรงพยาบาลตากสิน

(วันที่)

25/๗/๒๕๕๓

## ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานใหม่ประสิทธิภาพมากขึ้น

ของนางเจริญพร เสือพอน

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ๖ ว (ด้านการพยาบาล)  
(ตำแหน่งเลขที่ รพต. 741) สังกัด ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลตากสิน สำนักการแพทย์  
เรื่อง แผนการสอน เรื่องการออกกำลังกายเพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยกระดูก荐  
หัก (แก้ไขตามมติคณะกรรมการประเมินผลงานสายงานการพยาบาลวิชาชีพ ระดับ ๖ (ชุดที่ 2)ครั้ง  
ที่ 2/2553 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2553)

### หลักการและเหตุผล

จากการสังเกตผู้ป่วยที่มีภาวะกระดูก荐หักที่รับเข้ามานอนพักรักษาในหอผู้ป่วยศัลกรรม  
กระดูก มักจะนอนอยู่นิ่งๆ ไม่ยอมเคลื่อนไหวร่างกาย เพราะมีการจำกัดการเคลื่อนไหว ใส่เฟ้อก荐  
ข้างที่หักไว้ กลัวเจ็บ และกลัวการเคลื่อนไหวของกระดูกส่วนที่มีการหักหรือบาดเจ็บ เมื่อต้องนอน  
อยู่ในท่ารานเป็นเวลานานทำให้ ข้อต่อต่างๆเกิดภาวะข้อติดแจ้ง ปุ่มกระดูกต่างๆถูกกดทับ มีเสียง  
ไหเลวียนไปเลี้ยงไม่เพียงพอ เกิดภาวะกล้ามเนื้อลีบ ปลายมืออัก เมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ จะ  
ทำให้ที่เกิดผลเสียตามมาทั้งร่างกาย จิตใจ และเศรษฐกิจ กล่าวคือ ต้องให้การรักษาพยาบาล แก้ไข  
ภาวะต่างๆให้หายเป็นปกติ ทำให้ระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลนานขึ้น ทำให้ผู้ป่วยเกิดความวิตก  
กังวลและความเครียดเกิดขึ้น

บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องต่างมีความสำคัญ ในการมีบทบาทเรื่องการส่งเสริมความรู้  
ทางด้านสุขภาพและการออกกำลังกาย พยาบาลจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพในการให้ความรู้  
แก่ผู้ป่วยและญาติไม่ว่าจะเป็น ทางกาย จิต สังคม วิถยญาณ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองได้  
ผู้จัดทำจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นมา

### วัตถุประสงค์และหรือเป้าหมาย

- เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยกระดูก荐หัก
- ผู้ป่วยและญาติสามารถปฏิบัติตัวในการออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง

### กรอบการวิเคราะห์ แนวคิด ข้อเสนอ

การรักษาไว้ชั่งชีวิตและสุขภาพบุคคลต้องกระทำการดูแลตนเอง ได้ถ้าทำเอง ไม่ได้ก็ต้อง<sup>รับ</sup>  
ได้รับการดูแลจากผู้อื่นดังนั้น การส่งเสริมและให้ความรู้ทางด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยและญาติจึงมี  
ความสำคัญยิ่ง การแนะนำส่งเสริมการให้ความรู้ทางด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยและญาติโดยการจัดทำ  
แผนการสอน เรื่องการออกกำลังกายเพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยกระดูก荐หัก

## กระบวนการ

การนำข้อมูลการแนะนำส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องประโภชัณ์ของการออกกำลังกายและวิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ขณะอยู่โรงพยาบาลให้ผู้ป่วยและญาติได้ศึกษาและปฏิบัติเพื่อที่จะได้ดูแลผู้ป่วยได้อย่างปกติสุข

### ขั้นตอนการเตรียมการ

1. ประชุมหารแนวทางร่วมกัน ในการสำรวจปัญหา หาสาเหตุ ทำการเก็บข้อมูล ทบทวนขั้นตอนการทำงาน วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น นำเสนอปัญหา หลักการและเหตุผล เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันในทีมการพยาบาล
2. ศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการต่างๆเพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้และปฏิบัติตามหลักวิชาการ และถูกต้องสอดคล้องกับแผนการรักษาพยาบาล
3. กำหนดหัวข้อของการทำแผ่นพับซึ่งมีเนื้อหาดังนี้
  - บทนำของการออกกำลังกาย
  - ขั้นตอนการออกกำลังกาย
  - ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
4. จัดทำเนื้อหาที่ทำรูปแบบแผ่นพับ นำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. ทดลองปฏิบัติกับผู้ป่วยและชี้แจงวิธีการการใช้แผ่นพับ เก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาที่พบเดียว นำมาพัฒนาแก้ไข
6. นำแผ่นพับที่พัฒนาไว้แบบได้เหมาะสมแล้วมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วย โดยมีขั้นตอนดังนี้
  - การประเมินความรู้ความเข้าใจ โดยการสร้างแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายเป็นจำนวน 10 ข้อ
  - การประเมินความสามารถในการปฏิบัติตัวในการออกกำลังกาย ได้อย่างถูกต้อง
  - ไม่พนการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการเจ็บป่วย เช่น ภาวะข้อติด หรือกล้ามเนื้อลื่น

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ป่วยและญาติได้รับข้อมูล และมีความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวในการออกกำลังกาย เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน ในผู้ป่วยระยะดูดแนหัก ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน
2. ระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลไม่เพิ่มขึ้น
3. ลดค่าใช้จ่ายของผู้ป่วย
4. ผู้ป่วยและญาติสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ หรือดูแลผู้อื่นที่บ้านได้

### ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ผู้ป่วยและญาติสามารถตอบกลับถังกายได้ถูกต้อง
- อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยบรรดูกurenbenหักที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วย

### ศักยกรรมบรรดูกลดลง

- ผู้ป่วยและญาติที่มีความพึงพอใจที่ได้รับความรู้ในการดูแลผู้ป่วยได้

(ลงชื่อ)   
 (นางเจริญพร เสือพอน)

ผู้ขอรับการประเมิน

24.1.2553